

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

การเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน ได้ก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง ในหลาย ๆ ด้าน ทั้งทางด้านเทคโนโลยี สังคมและวัฒนธรรม อันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้า อย่างรวดเร็ว รวมถึงการเรียนรู้ของคนในยุคใหม่ที่มีความแตกต่างไปจากเดิม ดังนั้น การให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน พัฒนาการศึกษาก็เป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนามนุษย์เพื่อพัฒนา ประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ที่กล่าวโดยสรุปว่า การยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปรับระดับ การจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาคุณภาพครูทั้งหมด พัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้เอื้อต่อการเตรียมคนที่มีทักษะพร้อมรับการเข้าสู่ตลาดแรงงานนอกจากนี้ต้องให้ความสำคัญ กับการสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมถึงสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลายเพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2574 ว่า “คนไทยทุกคนนั้นต้องได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพสามารถใช้ชีวิตได้ อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลก ในศตวรรษที่ 21” ซึ่งในกรอบแผนการศึกษาแห่งชาตินั้นยังได้วางเป้าหมายในด้านผู้เรียนไว้ว่า “แผนการศึกษาแห่งชาติมุ่งเน้นในการพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และคุณลักษณะของผู้เรียน” โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) ด้านการบริหารการศึกษา 2) ด้านผู้เรียน 3) ด้านการจัดการเรียนรู้ 4) ด้านการออกแบบสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ และ 5) ด้านการประเมิน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ออนไลน์ : 2560)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีภารกิจหลักใน การจัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ หลักสูตร แกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้เด็กไทยทุกคนได้เรียนรู้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ ผู้ปฏิบัติในโรงเรียน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 โดยเป็นพระราชบัญญัติที่มุ่งเน้นการพัฒนาการศึกษา เพื่อให้ก้าวทัน ยุคสมัยของการเปลี่ยนแปลงของโลกที่มีความเจริญในด้านเทคโนโลยีและสื่อวัฒนธรรมต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว และมาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้ การศึกษา หมายความว่า เป็นกระบวนการเรียนรู้

เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยมีการถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ มีการฝึก มีการอบรม อีกทั้งการสืบสานในด้านวัฒนธรรม ตลอดจนการสร้างสรรค์และจรรโลงให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ที่มาจากการออกแบบในการจัดสภาพแวดล้อม ให้เป็นสังคมการเรียนรู้รวมถึงปัจจัยที่เกื้อหนุนให้บุคคลสามารถเรียนรู้อย่างมีคุณภาพต่อเนื่องตลอดชีวิต นอกจากนี้ในหมวด 4 มาตรา 24 (5) ได้ระบุไว้ว่า ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ ต้องจัดบรรยากาศของสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้ตลอดจนใช้กระบวนการวิจัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ ซึ่งทั้งผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปด้วยกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งเรียนรู้รวมถึงวิทยาการต่าง ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2547 : 14) ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 จะเกิดขึ้นได้นั้น “ครูต้องไม่สอน แต่ต้องออกแบบการเรียนรู้จากการเรียนแบบลงมือทำแล้วการเรียนรู้ก็จะเกิดจากใจและสมองของตนเอง (วิจารณ์ พานิช. 2555 : 15) นักเรียนในศตวรรษที่ 21 นั้น จำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานในสาระวิชาหลักและทักษะจำเป็นสำหรับการก้าวสู่การศึกษาระดับสูงเพื่อการทำงานและการดำรงชีวิตที่ประสบความสำเร็จในอนาคต ซึ่งทักษะที่จำเป็นมี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี และทักษะชีวิตและอาชีพ (Partnership for 21st Century Skills. 2011 : 42 - 43) สิ่งสำคัญในการพัฒนาการศึกษาเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างดีเยี่ยม นั้น จำเป็นที่จะต้องมีการออกแบบสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ให้เหมาะสมด้วย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560 : 78)

ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่จะทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นผู้มีบทบาทหน้าที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของสุนทรียา บุญตา และภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2564 : 171) กล่าวถึงผู้บริหารว่ามีบทบาทหน้าที่สำคัญที่จะบริหารจัดการสถานศึกษาให้ไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ และสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา เพราะสภาพแวดล้อมที่ดีจะสามารถทำให้ผู้เรียน เรียนรู้ได้อย่างดี มีพัฒนาการในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมซึ่งถือว่าการจัดสภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และยังสอดคล้องกับแนวคิดของอภิบาล สุวรรณโคตร และสมหญิง จันทรุไทย (2563 : 76) ที่ได้กล่าวถึงการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องมี

หลักในการบริหารจัดการ โดยใช้หลักการบริหารด้วยวงจรคุณภาพ PDCA ให้มีความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ในการประกันคุณภาพภายในให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการดำเนินการทุกขั้นตอน ทั้งด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เป็นอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมทางวิชาการ ในการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนและการส่งเสริมวิชาการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้หลักการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานทุกขั้นตอนของการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดประสิทธิผลของสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษา จัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเต็มตามศักยภาพสอดคล้องกับพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษ ภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) นำไปสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการ ตามความสามารถ ความสนใจ มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 สร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศโดยมีเป้าหมายร้อยละ 80 ของสถานศึกษาได้รับการพัฒนาจัดการศึกษา ตามบริบท มุ่งเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง. ออนไลน์. 2563) และจากรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี 2564 พบว่า การจัดทำโครงการเกี่ยวกับการสร้าง สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง มีเพียงร้อยละ 20 ของจำนวน โครงการทั้งหมด ซึ่งจากรายงานพบปัญหาและอุปสรรค เรื่องความพร้อมของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ (รายงานผลการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ. ออนไลน์. 2564 ก)

จากประเด็นปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ทำให้การศึกษาการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งผลจากการศึกษาจะนำไปใช้เป็นแบบอย่างและแนวทางในการวางแผน พัฒนาการบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างเต็มศักยภาพ เปี่ยมด้วยความรู้ ความสามารถเป็นคนดี คนเก่ง อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดประสงค์ของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
2. เพื่อศึกษาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษากับทักษะ การเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะ การเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อเป็นองค์ความรู้ให้ครู ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีสารสนเทศเกี่ยวกับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา และสามารถนำผลการวิจัยไป ประยุกต์ใช้ในการพัฒนาส่งเสริมการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาและส่งเสริมทักษะ การเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ให้เหมาะสมกับองค์กรและเกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ต่อองค์กรต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง ปีการศึกษา 2565 จำนวน 3,853 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง. ออนไลน์. 2565)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูจากสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำนวนทั้งสิ้น 351 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง เทียบหากลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607 - 610 ; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 43) ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ จังหวัดที่ตั้งของสถานศึกษาเป็นชั้นของการสุ่ม

ตัวแปรที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวแปร ดังนี้

1. **ตัวแปรพยากรณ์** ได้แก่ การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง มี 3 ด้าน ดังนี้

- 1.1 ด้านกายภาพ
- 1.2 ด้านการบริหารจัดการ
- 1.3 ด้านวิชาการ

2. **ตัวแปรเกณฑ์** ได้แก่ ทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง มี 3 ด้าน ดังนี้

- 2.1 ด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม
- 2.2 ด้านทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี
- 2.3 ด้านทักษะชีวิตและอาชีพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ มีนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยดังต่อไปนี้

การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องทำหน้าที่หลักในการบริหารด้วยวงจรคุณภาพ PDCA โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของครู บุคลากร และเครือข่าย ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านการบริหารจัดการ และด้านวิชาการ ดังนี้

1. **ด้านกายภาพ** หมายถึง สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุประสงค์เป็นรูปธรรมให้มีความเหมาะสมกับกิจกรรมต่าง ๆ ให้ทุกพื้นที่สามารถเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้สามารถเกิดการเรียนรู้ได้ตลอดเวลาโดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความปลอดภัย สามารถจำแนกออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ 1) ด้านภูมิทัศน์ หมายถึง การจัดสวนหย่อม และปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่นสวยงามดูแลรักษาสภาพภูมิทัศน์ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ 2) ด้านอาคารสถานที่ หมายถึง ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ และสื่อ อุปกรณ์เทคโนโลยีสำหรับการเรียนในระบบออนไลน์และออนไลน์ สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา มีระบบสื่อสารที่แสดงถึงการทำงานอย่างเป็นระบบ มีเว็บไซต์ที่เชื่อถือได้และเอื้อต่อการเรียนรู้ 3) ด้านความปลอดภัย หมายถึง การมีมาตรการดูแลรักษาความปลอดภัย แก่ผู้เรียน

ในการใช้อาคารเรียน และห้องปฏิบัติการต่าง ๆ อย่างชัดเจน ตลอดจนการเตรียมความพร้อมด้านความปลอดภัยของผู้เรียน ครูและบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการภายในประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์ มีการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ มีโครงสร้างการบริหารงานชัดเจน ส่งเสริมการทำงานร่วมกันแบบมีส่วนร่วม มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีระบบข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานในสถานศึกษา มีการจัดงบประมาณสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ

3. ด้านวิชาการ หมายถึง สถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตรที่เป็นมาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ใช้ ICT เพื่อการสอนและสนับสนุนการสอนให้ครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียน จัดการเรียนรู้ที่สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล การเรียนรู้จากสิ่งปฏิบัติจริงแบบโครงงาน เสริมสร้างโอกาสในการเข้าถึงสื่อและเทคโนโลยี เครื่องมือ ส่งเสริมการใช้ระบบเทคโนโลยีในการเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ผ่านออนไลน์ ออกแบบสถานที่ในการจัดการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม

ทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนยุคใหม่ที่จะช่วยเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนก้าวทันความเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบันและอนาคตเป็นการเรียนรู้ที่ผสมผสานทั้งเนื้อหาความรู้ และชุดทักษะต่าง ๆ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาชลบุรี ระยอง แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และทักษะชีวิตและอาชีพ ดังนี้

1. ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม หมายถึง ผู้เรียนมีทักษะการคิดอย่างสร้างสรรค์ในสิ่งใหม่ ๆ มีทักษะในการสื่อสาร ทำงานร่วมกับผู้อื่นผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีความคิดสร้างสรรค์อันนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมใหม่ มีทักษะในการใช้เหตุผลในการตัดสินใจ คิดอย่างเป็นระบบ สามารถคิดวิเคราะห์และตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างมีวิจารณญาณในปัจจุบันและอนาคต

2. ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี หมายถึง ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ที่สามารถจัดการสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีทักษะการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์และเทคโนโลยีสารสนเทศ แอปพลิเคชันต่าง ๆ ในปัจจุบันได้ ใช้ ICT และ E – Learning ในกิจกรรมการเรียนการสอนตรงตามวัตถุประสงค์ ใช้เครื่องมือสื่อสาร เชื่อมโยงเครือข่าย

และ Social network อย่างถูกต้องเหมาะสม เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตลอดจนใช้สารสนเทศอย่างถูกต้องตามหลักจริยธรรม และกฎหมาย

3. ทักษะชีวิตและอาชีพ หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ มาคิดวิเคราะห์ ได้แก่ ความยืดหยุ่นและการปรับตัว การริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเอง เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติในการใช้ชีวิตอยู่ในสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม การเป็นผู้สร้างหรือผู้ผลิตภาวะผู้นำเชื่อถือได้และความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ รอบตัวในสภาพสังคมปัจจุบัน และเรียนรู้ได้ด้วยตนเองเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต

ครู หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่ทำหน้าที่หลักทางด้านการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

สถานศึกษา หมายถึง หน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรี ระยอง

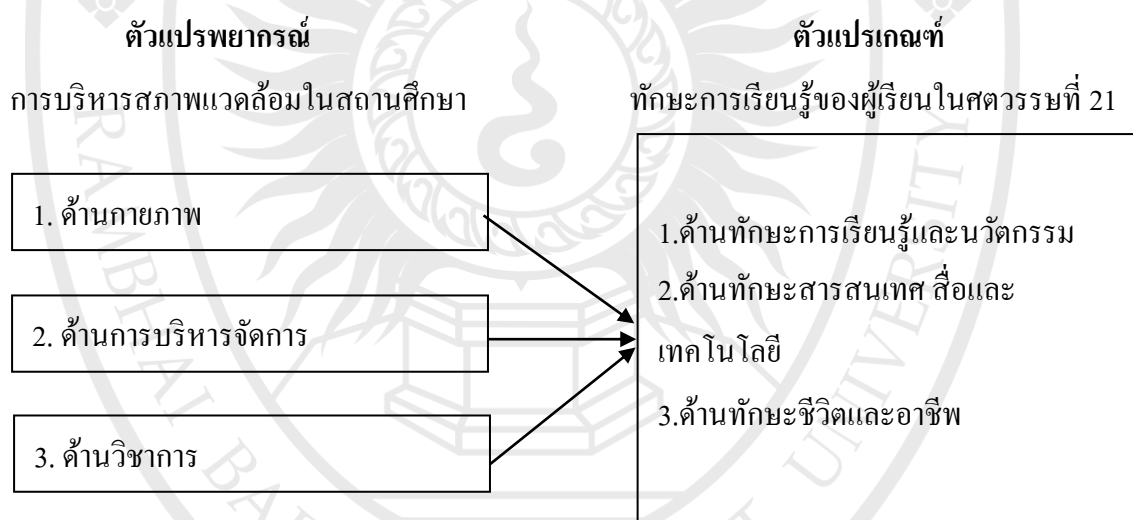
เขตพื้นที่การศึกษา หมายถึง หน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่กำกับดูแลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครอบคลุม 2 จังหวัด คือ

1. จังหวัดชลบุรี จำนวน 31 แห่ง
2. จังหวัดระยอง จำนวน 20 แห่ง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาการบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปเกี่ยวกับการบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา จากแนวคิดของนักวิชาการ ได้แก่ อภิบาล สุวรรณโคตร และสมหญิง จันทรุไทย (2563 : 78), วิชานา อับดุลเลาะ และวุฒิชัย เนียมเทศ (2563 : 227), พระนิกร ขนดีสมบุโน และคณะ (2563 : 228), ประยูร เครื่องกันท์ (2563 : 80), นิตยา แก่นพุด (2563 : 69), จิราพร เครื่องแวงมน และธนารัตน์ ศรีผ่องงาม (2563 : 111), สุทธิรัตน์ แซ่มช้อย และคณะ (2562 : 170), พระครูใบฎีกาภมณฑล เขมโก (2562 : 193), ชลธิชา ร่มโพธิ์รี และวารกาญจน์ สุขสดเขียว (2562 : 603), วรรณมณี โพธิ์พันไม้ (2561 : 35), กิตติยา โพธิ์สาเกตู และรัชชชัย จิตรนันท์ (2561 : 60), อมรพงศ์ พันธุ์โกชนัน และจารุณี แก้วเอียน (2558 : 42), รัฐสภา พงษ์ภิญโญ (2556 : 12), Astin (1971 : 144) พบว่า การบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1) ด้านกายภาพ 2) ด้านการบริหารจัดการ 3) ด้านวิชาการ และได้วิเคราะห์ทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จากทัศนะนักวิชาการ ได้แก่ ระพีพัฒน์ หาญโสภณ และคณะ (2563 : 167), ขวัญชัย ขำนา และธารทิพย์ ขำนา (2562 : 20), เครื่องจิตร สีหา (2562 : 329), ณัฐพล ธนเขวงสกุล และฉมมน จีรังสุวรรณ (2561 : 65), ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2557 : 15), สุภาศินี สุขสำราญ (2561 : 120 - 121), ฌิรดา เวชญาลักษณ์ (2559 : 13), สุพรรณนา เพ็ชรรักษา และสมเกียรติ กอบัวแก้ว (2558 : 6), สมหมาย อ๋าคอนกลอย (2556 : 6 - 7), วิจารย์ พานิช (2555 : 19), วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอชิป จิตตฤกษ์ (2554 : 133 - 136), เบญจลักษณ์ น้ำฟ้า (2553 : 14 - 15), The Glossary of Education Reform (2016 : 58), พาทเนอร์ (Partnership. 2011 : 42 - 43) พบว่าทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม 2) ด้านทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี 3) ด้านทักษะชีวิตและอาชีพจากนั้นนำมาปรับประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการสร้างกรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

1. การบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

2. การบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาอย่างน้อย 1 ด้าน ส่งผลต่อทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง